

Изази недјељом.

Цијева:

За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годину 6 ф. на по год 3 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новчића.

За све остале земље у ЛЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 20 франака, на по године 10 франака, на четврт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т З А П О Л И Т И К У И К Њ И Ж Е В Н О С Т .

Претплата шаље се у плаћеним писмима по средно администрцији „Глас Црногорца“ на Цетиње, а може се и картом унутрњом на пошту у Котор. Доноси шилу се уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од реда 5 новчића. За веће и на дуже вријеме мање.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

Беч, 1 октобра. (Закашњело за прошли број.) — Службени лист „Wiener Zeitung“ објављује Кесарев писма, којима се, на своју молбу, отпустила пољачки министар Земјалковски, а на његово се мјесто ставља губернатор Галиције Залески. Другим се поставља граф Шенборн, досадањи губернатор Моравске, за министра правде, замјењујући Чеха др-а бар. Пражака, који остаје министар без одредбе. Уједно дарује Кесар Земјалковском и Пражаку вели крст Леополдова реда.

Рим, 2 октобра. — „Riforma“ јавља да је у Вентимији полиција данас ухватила шест кила њекијех листића на којима бјеху написате исте ријечи као и на поима те бјеху у четвртак посетили по Риму (А које су то ријечи? Сметени кор. биро мисли да то за нас може остати тајна — до прве поште. Ур.). Ти листићи послати су из Марсије преко Напуља да се баче по Риму на дап доласка њемачког Цара.

На смотри војске од 28000 бјеху: Цар, Краљ, нашљедник, кнегињце и мнозина народа. Народ је непрестано поздрављао Краља и његове царске госте. И Цар и Краљ изјавили су веће своје задовољство са понашањем чета.

Париз, 3 октобра. — У народној скупштини подноси посл. Паке приједлог за промјену устава; рече да ваља наоружати републику против напаста повратка краљевства или диктатуре. Риба, од лијева центра, примјећује да народ никако не жели промјене устава. Министар предеједник Флоке ставља питање повјерења, које се прими са 307 против 181 гласа. Умјерени републиканци гласали су из радољубља за владу.

Златни Праг, 3 октобра. — „Пра-

ger Zeitung“ изјављује да се именоване графа Шенборна за министра правде ишло на утврђење већине у царев. вијећу и да се одбију крајности, Аустрија је сама своја и отварају на конзерваторској основи завјете своје прошлости, поштујући уговорне обавезе.

Беч, 4 октобра. — Нашљедник енглески врати се синоћ у Лондон.

Напуљ, 4 октобра. — Њемачки Цар Вилхелм II, Краљ Умберто, са принчевима и пратњом, стиглоше јучер по подне овамо. При уласку у град поздрављао их је народ одушевљено.

Лондон, 6 октобра. — Умрло је италијански посланик на овдашњем двору, конте Робилант.

Напуљ, 6 октобра. — Пошто су Цар, Краљ и кнежеви гледали како се ринуо у море нови брод Re Umberto у Кастеламару и видивши сјајну смотру морнарице у Напуљу, вратили се у двор уз непрекидне поздраве народа. Цар је послао министру морнарице велики крст црвеног орла. При обједу на броду још „Савојска“ наздрављује Цар Криспињу цукајући се више пута с њим; на пољудак му је дао своју слику са неколико својом руком написанијех ријечи.

Биоград, 6 октобра. — Гласови те се пропосе, да има министарска криза и да је министар иностраних дјела, Чедо Мијатовић, дао оставку, неосновани су.

Беч, 7 октобра. — Адмирал Стернек, старјешина аустро-угарске војне морнарице, кренуће у Пиреј да поздравља грчког Краља у име Кесарево, приликом светковине 25-годишњице владавине Краља Ђорђа.

Сриједац, 7 октобра. — Народна собрање сазвано је за 15 октобар.

Рим, 7 октобра. — Цар Вилхелм

био је јучер са Краљем Умбертом и кнежевима краљ. дома да гледа ископине старијех Помпеја. Исто вече су се Величанства вратила у Рим и била на концерт и гледала у дивном освјетљењу стари forum romanum.

Рим, 7 октобра. — Послије срдачног опростаја са Краљем Умбертом, кренуо је Цар Вилхелм данас из Рима; народ га је поздрављао на путу од Квиринала до жељезн. станице.

Париз, 7 октобра. — У одбору за промјену устава брани Флоке приједлог изјављујући се отворено против уставотворне велике скупштине. На састанку крајне љевце изјављује вођа јој Клемансо, да ће помагати владу, но хоће да велика скупштина, која ће се састати ради промјене устава, има цјелокупну уставотворну власт.

ИЗ НОВИНА.

Бечки лист „Son- und Montags Zeitung“, о коме се мисли да има цисне свезе са вишим војничким круговима, у којима се радо чита, има уводни чланак о доласку њемачког Цара Вилхелма II. у Беч, под насловом: „Послије свечаности“. У том чланку овако пише:

„Ми не кријемо да смо од онијех старијех патријота аустројезијех, који немају вјере у савез аустро-њемачки. Ми смо остаријели у предањима аустројезијем и ми смо и душо и срцем одани црно жутој застави. Но кад је већ наш Кесар, Франца Јосиф, мислио да му ваља на обједу у своје двору „Бургу“, онако свечано потврдити неразрјешивост савеза између двије царевине, ми морамо по невољи прекинути досадање своје мучање према том савезу. Ми се никако не сумњамо, ни да Бог, у искреној осјећања Цара Вилхелма II. И ми вјерујемо да ваља жељети одржање мира свјетскога и да тај мир ваља да се оснива на свези обје царевине. Но Цареви сами нијесу навикли толико

моћни да могу остварити своје смјерове; Цар Вилхелм II. пошао је прво у Петроград, на тек послаје дошао је у Беч. А кад је већ и у приватном животу врло мучно бити пријатељ свему свијету, у политици је то скоро са свим немогуће.

О путу Цара Александра III са Царицом и Царевићем на југ и на исток његова велика царства јављају из Јекатеринодара:

Боравак Њихових Величанстава у Владиваказу завршен је народним светковањем, музиком, пјесмама и игром Козака и иноземаца. Њихова Величанства походила су народну светковину, а за тим се учутила на жељезничку станицу. Већа маса народа стајала је дуж цијелог пута, који је био освјетљен силним пламеновима и бенгалском ватром. С једне и с друге стране пута поређана је била војска без оружја, а са музиком. Са станице певнице спроводио је царев позатак начелник кубанске области. У 6 сах. стиглоше Њихова Величанства у Јекатеринодар, гдје су их на станици дочекали све војне и грађанске власти. Ту им је сада градоначелник поднио хљеб и со. У цркви дочекао је Њихова Величанства епископ ставропољски и јекатеринодарски добродошлицом. Њихова Величанства одјела су до начелника кубанске области. Варош је дивно освјетљена. Вечерас у 7 час. породични објед, а сјутра војени збор. — 22 септембра: Данас војени збор. У 9 час. у јутру у обласној управи састадоше се сви генерали, штабни и виши официри и козачки атамини, одакле је пошао ход с војеним регалијама. Око 10 сах. појавише се Њихова Величанства. Царевин је био у царској униформи. Цар и царица били су у колима. Послије свршеног молебствија одређени атамини пошле су за тим цару атаманску палицу, коју је он предао опет атаману свију Козака, царевини нашљеднику. За тим се цар окренуо испуњеној војсци и њеним старјешинама, које је поздрављив овим громким ријечима: „Срећан сам, Кубанци, што сам дошао амо к вама са царицом и нашљедником; ја сам то одавно желио и најпослије та ми се жеља испунила. Увјерен сам, да ћете ми служити отаџбини и својим царевима, као што сте и пређе служили, а младеж кубанска — такођер храбро и часно, као и њени очеви“.

Л И С Т А К „Г Л А С А Ц Р Н О Г О Р Ц А“.

С Н О В И.

Приповијетка **Емила Золе.**

Оваштен пријевод.

V.

(Наставак.)

Свакога трећег мјесеца правила се цијеб, те је било у кући посла изобила. За тај посао најмила би мајсторка неку жену, по имзну Габе. Док би то трајало — а трајаше обично четири дана — није се возло ни шило у радионици, него би се и Анђелија бавила и забављала, тијем, весела што може плакати пртеним у бистрој води Шевроте. Из лужила пртенило се износило кроз мала врата у забран, гдје је мала уживала на сунцу и на вјетру, заврнувши рукаве до лаката и дунајући пракљом што је боље могла. У тој кротој али здравој работи, поштрцана сауњском пјеном, Анђелија смијући се, довикиваше:

— Ово ми је здраво, нано, ово ми снажи руке!

Шеврота тече споро за неколико, па наилази на пјесковиту стрмен, одакле лети и продира кроз једну руну при дну зида у бискупу банту; одатле утиче до угла Воанкуртова двора, гдје увире у земљу, па, након некијех четири сто корака, опет извири и тече дуж улице Бас до рјечице Лишеле, у коју се излијева. С тога

требало је добро чувати рубље, јер ако ити Шеврота понесе, залуду би се трчало за њим.

— Чувај, дијете, робу! довикиваше често Хибертина,

— Не бој се, нано! Ево, види, навалићу ове велике бубуље, па да видимо је ли кадра понјети лужежица Шеврота.

Бубуље је одваљивала у рушевинама старог млина, па их доносила до мјеста гдје је прала. И та јој је работа добро дошла, само да се мори; а кад би окривила претић, она би просто треснула њим. Она сиромашна моришца што се ноћу прибијала у лонцима, дању би се разишла по улицама у просјачење, те је забран остајао пуст. Занета прољећем бјеше веома угодно и боравно у тој самоћи, под китама ракића и под витијем тополама; на мјестима бјеше дивље траве до рамена. Са двије стране, у двије господене баште бијаше такођер тишина, а густе чести великијех стабала ограђиваху обзорје. Чим сунце превали половину неба, отегне се црквени сјен. који кан' да мирише тамјаном.

Анђелија измахујући што је боље могла својом бијелом, свјезом мишицом, лупаташе пракљом.

— Ала ћу јести до вече, нано!... Да, наче, обећали сте ми за вечеру гибаницу од јагода!

Овога пута оста сама да препире, јер стрна Габе разбоље се на прије-

чац, а Хибертина имаше другог послата у кући. Анђелија клечаше на сповићу сламе, узимљући комад по комад рубље, којим махаше да се оплаче у води; а, без хитње, тако би махала докле не би нестало мутљавине. Него, осим што настојаше да се рубље добро испере, бијаше и други узрок рашта није хитала. Већ с јутра видјела бјеше једнога стара радника, гдје намјешта лавица пред капелом Откурта. Зар ће се поправљати слика на стаклу? До душе и потреба бијаше: из мозанка поспадало бјеше доста комада; многи обојени дјелићи бјеху у току времена замјешени простим стаклом. Али инак то је дјевојичку једило, јер бјеше навикла гледати цветитеља онакога, крјавга гдје гдје, како пробада аждаху и уза њ краљеву кћер како је зауздала својим појасом, па је води за собом. Грјехота је мијењати тако старе ствари! Али кад се по обједу Анђелија врати на праће, мину је љутица од једном друштем неки млад радник, у радничком еншем гуњу, понео се на лавица. Анђелија га познаде. Бјеше он...

Весело, не збуљујући се ни мало, Анђелија клече, покрај отократа, на загрљивши рукаве, поче одаширати рубље. Бјеше он главом, каква га је гледала на мјесечини: високо, танак, ковчасте косе и бијеле пути. А по што бијаше он, није се требало бојати да ће што покварити у слици; на против, што он дотакне, то ће лепше постати. Па не учиње јој се чудно, нити је ражало, што га видје у радничком ру-

ху, што се увјери да је сликар који ради на стаклу. Баш на против, она се насмија томе, не посумњавши ни тога часа да је и то провиђење. Чему се мучити истраживањем, домишљањем? Све је привиђење. Једнога јутра он ће постати оно што мора да буде. Златни дажд просуће се тада са врха саборне цркве; кита и сватови праћени свирком оргуља затутћеће туда... Анђелија не пожеље да дозна којим путем младих долази поћу, па ето и у сред дана. Ако не бјеше кућом у близини, онда није могао куда друго пролазити до улицом Гердаш, која иде уноредо са зидом од бискупије, до улице Маглоар.

Сад цурици прогаче читава ура као тренутак. Она је оданирала тићући готово лицем воду; али сваки пут кад њаше дохватити други комад, хитро би погледала пут њега. Колико јој је било срце потресено, инак је у њезину погледу било и маличак лукавства. А он, не лавилама, тобож свад са својим послом, погледаше је крадом испријека, забунујући се кад би она то опазила. За чудо јој бјеше како би се он брзо зајанрио, како би му нагло бијела кожа покрвевела! На најмањи потреп, било од јада или од милине, крв би му потекла у лице. Судећи по његовим очима чељаде би за њ помислило да је прегалац, а онамо се преплаши као дијете кад би опазно да га она мотри, те већ не знаваше куд ће руке дјети, нити је знао шта наређује своје другу, староме раднику. Њој је

На ове царевице ријечи заори се громко и једнодушно „ура!“ које дуго одјекиваше. За тим Њихова Величанства сједоше у кола, свештенство се врати у цркву, а ход с војним регалијама истим поретком, с царевићем на челу уз јеку звона, химне, пуцњаве и урлебених усклика, који се једнако понављаху, и између шпалира војске крену се натраг. Пред обласном управом заустави се спровод. У то исто вријеме кренула се кароца Њихових Величанстава. За тим је војска прошла поред цара церемонијалним маршем. А кад се цар вратио у двор, тада је војска прошла поред царевића, који је стајао са палицом у руци, одавајући јој почит. По том су војне регалије свечано однесене у управу; атаманску палицу унио је главом сам царевић. Око 12 сах. састаде се у атаманском дому децукација војске и одличнијих грађана. Скуп кубанских официра подвиг је Њеном Величанству царици дивно израђену групу по пројекту уметника Каразина. На округлом пједесталу од тамнога мрамора стоји на врху старац Козак, са погледом управљеним у даљину и неколико група, које представљају сцене из козачког домаћег и војничког живота. Све су ове фигуре од сребра и теже три пуда осим мрамора. Сврх тога подијели су Козаци и мјесни становници цару и царевици сабље и седла и др. дивне израде, привели девет коња, а представили и све мјесне производе. У 1 сах. био је доручак, а по тим гозба војске и свију децукација. За тим су Њихова Величанства походила све учебне заводе, у пратњи силног народа. У 7 сах. био је свечани објед, а у вече народна гозба. Вријеме је још једнако врло дивно.

(С. Н.)

ДОПИСИ.

Шавник, 25 септембра.

(Господарев рођен-дан, позив у школу, дација, здравље народа и вријеме.)

Наша варошица, како сваке тако и ове године прослављала је рођен-дан свог јуначког Књаза Николе I.

У очи самога дана варош бјеше окићена заставама, а прозори блистаху се у ватреном освјетљењу.

На свитак сретног дана, не само за јунаке Црногорце, него у опште за све Србе, могао си лако осјетити неко весеље, свак у свечаном руху, милина бјеше погледати, особито војне чиновнике.

Чим звука 9 сата, звона огласише богослужење. Г. командир и капетан Грубан Церовић у пратњи г. официра, барјактара, кметова и многобројног народа упути се у цркву, гдје сви упртим оцима к небу, молише Бога за здравље Господара и цијеле свијетле владалачке куће.

По свршетку св. литургије г. свештеник Ј. Жугић држао је „благодареше“ за здравље Књаза. Пошто изађоше из цркве поминута г. чиновници и многобројни народ упуташе се пред школу, гдје командир Церовић изговори кратку

жива вода разблаживала руке, па уз то пријатно осјећање, пријатно јој бјеше помишљати да је и он невин као и она, невјешт животу, а гладан животнога рода. Не треба ти на глас викати да казујеш како ти је; невидљиви гласници разносе немушта уста понављају то. Кад Анђелија баше одићи главу, оназила би да он обрће своју; тако јој пролажаху тренуци, дивни тренуци.

Од једном младић скочи са лавице, поче ићи натрашке кроза траву, да боље вида слику. Анђелија на то умал што не прену у смијех. Та очито и преочито је било да он то учиње једино с тога да се к њој примакне! Скочио бјеше баш јуначки, као човјек који прегине на нешто веома тешко, а сад оста као укуван на два корака од ње, не смијући се обрнути, у великој неприлици шта ће, и кајући се одиста што је пренаглио у својој одлуци. Смијешан је био тако али и мио.

(Наставиће се.)

бесједу народу, у којој говораше, како треба бити вјеран и одан свом Господару, бесједу заврши са ријечима: „живио Књаз!“ а народ из три пута повика „живио, живио, живио!!!“

Господар приликом свог рођен-дана био је у Никишићу, те због тога и пођоше Дробњаци: пош М. Требешанин, Мирко Алексић, Беган Сердар и Никола Карадић да приступе свом Господару и да му честитају рођен дан. Свијех ових витезова познато јунаштво из нар. пјесама, особито попово и Мирково, а и владика Његош пјева их у својој пјесми „чардак Алексића“ а сви су били учесници у смрти Смаил-аге Ченгића.

Господар их је лијепо дочекао и сваког обдарио, особито Мирка Алексића, који је посетио Смаил-агу Ченгића, дао му је 10 наполеона.

Дај Боже да нам поживи Књаз.

Овдашња шк. управа, позвала је родитеље да униесују ђецу у школу. Свак се овоме позиву радо одазвао, јер Дробњак не само што рађа јунаке, него и узор књижевнике, као што је неумрли Вук С. Карадић.

Дација се купи, те због тога народ је у великој брзи, сваки жели да подмири, што не ријеч: „Богу боже, а цару царево!“ Дробњаци дају више дације него иједно племе, па је тешко покупити јер сељак нема пара, док не прода живо, а купаца је мало. Ко има пара може сада јефтиније но икада узети живог мала.

Богу хвала, здравље је у народу са свијем добро. Чујемо да по другом крајевима умиру ђеца од грла; тога код нас нема, а молимо Бога да га не буде. У племени нема заразних болести, осим ријетких случајева. Власт је обнародовала да никаква заразна болест не смије се крити, но болесни да иду брже на љекаре. Вријеме се окипило, воде су устале велике.

И. Томић

Никишић, 22 септембра.

20 ов. м., у јутру рано кад се је извјесно дознало, да ће истога дана доћи Његово Височанство наш узвишени Господар, у неколико минута цијело грађанство окитило је своје куће и своје бутиге, многобројним заставама војничким, које се вијаху на сваком прозору од кућа и бутига. Нова варош изгледала је као да је шума од самијех застава. У грађанству виђела се велика веселост, једва чекајући да што пријед угледају свога Господара. Кад је било на пола дана, у један мах обрете се десетет коњаника на главном кругу од велике пјаче. Коњеници стајаху у крај својих коња у једном низу. Каини угледају како изиде госп. војвода Шако Петровић, из своје куће, и кад он опкрочи свога приправљенога коња, у исти трен од ока сви се коњеници обретоше на својим коњима, и тако ова кита коњеника са својим племенитим г. војводом Шаком пројезде кроз поље нишићко, до плодне равнице од Сљивља. Кад се је могло угледати да се приближује Његово Височанство, упарађени коњаници, причекају свога

Женидба Ђетка Властелиновића.

СРПСКА НАРОДНА ПЈЕСМА.

Из збирке:

Дионисија Миковића.

Још зорица не забијелла
Ни Даница помолила лица,
А од дана ни спомена нема,
Подигла се српска чета мала:
Од бијела Рисна и Пераста.
У чети је три стотине друга
А пред њоме до три харамбаше:
Од Пераста Бајо Пивљанине
И ш њим Ђурко Капетановићу,
Од бијела Рисна на крајини
Јесте Ђетка Властелиновићу.
Ето чета уз рисанске стране,
Док широку Дврену долазила
Па ту чета мало починула.
А када се чета одморала
Окрнула пут Грахова равна.
Здраво чета у Грахово дође,
На „Рудине трудна починула:
Код студене воде Чепеннице;
Воде пила, хљеба zaloжила,
И дебела од овнова меса,
Па је стала игру заметати,
И играла игре сванојаче,
Док је бијел данак оставио
А тавна је нојца прихватила.
То гледале све три харамбаше,
Па на једном пробесједи Бајо:
„Браћо моја, три стотине друга!
Је ли мајка родила јунака,
И приморка брата одгојила
На чистоме ђевојачком крилу,
Мушкијем га опасала ијасом
И у чету мене опремила,
Па да сада у дружини каже:
Да је ђегођ шићар уводио
Ђе би друштво шићарити могло?“

Ко чујаше чул' се не ошаше,
Но хајдуци ником поникнули
До самога Капетановића
Који Бају даде одговора:

високог Господара. Кад је Његово Височанство наступило на десно крило кавалерије, и кад Бога назва, онда се поље разлијегаше од узвика: „живио наш Господар!“ Иза овога приступи г. војвода Шако те у име своје и осталијех грађана пјелива високу десницу, добродошлицом поздравивши Његово Височанство, и тако и опет сви посједају на своје коње, играјући и пјевајући све до пред дворца Његова Височанства. На главној тести од пута пред дворцем чекао је госп. управитељ до вароши, са својим грађанима, који су у низу стајали. Кад је наступило близу њих, наш високи Господар поздравивши их је, онда каици бацаху се и стаде клицање: „живио наш Господар!“ а већ су пред овим грували топови на Петровој Главици, на којој је одредило Његово Височанство да се подигне дивна и лијена црква, која ће одговорити према најљепшој задужбини Немањина. Овој лијепој задужбини тусиће се темељ идућег прољећа, а грађа је сва већ готово приређена.

Истога дана у вече била је сва варош освјетљена, на градском белему свуд на околу свјетлости су нанизане биле, те тако се увеличала градека свјетлост на овај радосни и жељени дан кад угледа свога Господара.

Сјутра дан по високом доласку Његово изкупило се много народа испред дворца, знавајући да ће Његово Височанство по родитељском обичају изићи и питати за плод љетине и здравље свога на рода.

И заоста би тако. У десет часова изиде Његово Височанство, дође у средину свога народа, и стане родитељски питати, како је које племе родило љетнијем плодом и родом. И пошто дознаде да је најгоре и најцрње љетина издала ове године, исто као и прошлога љета, племе Бањане, онда Његово Височанство дозволи Бањанима те сви посједају околу Њега, и за дуго их је питао и разабирало од њих, како о прошлом љету, тако о тешкој и несретној прошлој зими, тако исто питао их је и о овом љету, вада их је сунчани пожар изгорлио. Када се увјерило Његово Височанство, да страда речено племе ево већ двије године уза стошце, онда стане тјешити страдалнике Бањане, обећа им и ове године давати храну, исто као и прошле године што им је давао, и сувше одобри им продужити рок дације државне како могу без муке исплатити. Кад чу народ ову високу и родитељску милост, од свога Владаноца, повиче: „Благо нама Господару с Тобом, и благо оној земљи којом Ти владаш, и бринеш се о твојем вјерном и сиромашном народу! Сретан је твој народ дичећи се и поносећи под Твојом славном владалачком круном, обогачени са сваке стране под Твојом високом владом. У свему напредује Твоја држава. Живио нам милостиви Господару!“

Иза овога дана, сјутра дан крене Његово Височанство с мало пратње у Дугу у лов, ће се за држао само један дан, али и ако је мало пратње било за ово кратко вријеме од лова, није узалудно се ишло. Његово Височанство убило је на необичној даљини једнога дивљега јарца. А на другој

„Ја сам скоро у Пиву додио,

До бијеле куле Гаговића.*)

Уводио кулу Гаговића;

Око ње је камена авлија

У авлији хиљада оваца

И пет стотин' кова и говеди,

Још у кули готовине блага:

Да га друштво каицима дјели!

Пивљани су неваљали људи

Немамо се од шта препадати;

Но хајдемо да шићар примимо,

А без ране и без мртве главе!“

А кад чуо Пивљанине Бајо

Много му се учинило тешко

Па срдито њему одговара:

„Тути Ђурко Капетановићу,

Уста ти се поћас завезала!

Да ли не знаш, не знали те људи,

Да је Пива моја отаџбина?

А Гаговић моја учевина?

Ја бих пријед изгубио главу

Него на њих чету окренуо,

А Пивљани нијесу рђави,

Но јунаци бољи од бољег!

Него слушај, Капетановићу,

И све моје на околу друштво!

Ја сам бољи шићар уводио,

Кад сам скоро у Дробњак био,

До бијеле Маловића куле,

Маловића ја уводио кулу:

Око ње је камена авлија,

У авлији хиљада оваца,

Пет стотина кова и говеди,

А у кули готовине блага

И уз благо бакар и залози

Ту оћемо добро шићарити.

Дробњаци су заваљени људи

Немамо се од шта препадати;

Но хајдемо часа не губимо!“

Ал' да видиш, мили побратиме,

Огњевита доброга јунака,

А баш Ђетка Властелиновића,

Ђе срдито стаде бесједити:

„Црн ви образ, оба побратима!

*) Од Гаговића куле, у Пиви, још се виде авлије.

страни ће је засио бијо да чека Војв. Петар Вукотић, натрици силна звијер, мејед, који урљаше својим међејем гласом, ломљећи гору испред себе својим јаким шапама. Видећи Војвода Петар да мејеј трче пут њега, не ушлашмо напушти меједа близу, те као стари ловац, држећи острагушу при оку, онали из ње и погоди меједа у главу. Мејед пане урљајући, у тај мах војвода и другим метком прибије га. — Пошто овако кратко вријеме буду задовољни с ловом, одмах крену и дођу исти дан у Никишић. Сјутра дан пође Његово Височанство те прегледа мост на Зети, који се овога љета свршио. Узгре, је прегледао и војни стан, који се љето поправљао, посетио је и овдашњу болницу која носи име Кнегиње Зорке Карађорђевића. На свијем овим грађевинама остало је Његово Височанство задовољно, признавајући труд овдашњег гувернатора г. војводе Шака Петровића, којег заслуге и труд око ове вароши и њена украшавања нијесмо у стању описати.

И тако Његово Височанство бавило се овдје осам дана. За то времена једнако је киша росила те с тога неугоднога времена, еметало је грађанству оро и друго весеље чинити.

28 ов. м. кренуло је Његово Височанство, у јутру рано, пут своје престолнице, и тако ми Му пожељесмо сретни пут, и Бога молимо за Његово здравље и Његова висока дома.

Иеро Костић учитељ.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 8 октобра.

(Г. Валтер Беринг) повјереник по слова Вел. Британије на Двору Његова Височанства, кренуо је у прошлу сриједу с породицом у иностранство. Г. Беринг наумио је послје десет дана врати се на Цетиње.

(Вријеме и здравље.) Од како је вријеме овлажило те настала права јесен настале су и њеке неугодне промјене у народном здрављу. Највиша се слабост показала међу дјецом, особито позната редња скарлатина, гушобоља. Прошле недјеље, кад је болест била најжешћа, умрло је у једној кући на Груде двоје дјете. Но, хвала Богу, од неколико дана болест је слабија и можемо се падати да ће је брзо сасвим нестати.

Књижевност.

Невен, Чика Јовин лист, доноси у своје седамнаестом броју за 1888. ова садржај: 1. Бртанински дјечаки читају ки!

На кога се јесте потезили?
Све на нашу јадну сиротињу:
Гаговића и на Маловића,
Нашу браћу по вјери и крви!
Ни онако живјети не могу
Од зулума бијесних Турака,
Па кад треба да их помажемо
Ви оћете да их размажемо!
Моја пушка мене погодила,
А сабља ми десну окинула,
Уклела ме клетва Лазарева,
И мајчина разгубала храна,
Када браћи невољу градио!
А Дробњаци нијесу заваљени
Но од вазда на гласу јунаци!
А ја јесам шићар уводио
Кад сам скоро био у Загорју:
Код бијеле Љубовића куле
И дворно бега Мурат бега
Право, здраво, за седам година!
Кад отидох, браћо, из Загорја,
И не шћедох већ дворит Турчина,
Он ми нешће исплатити дворбу;
Па отидох тада у хајдуке
А настаних у Рисну бијелу,
И заклек се Богом истинијем:
Ђе гођ могнем да ћу клати Турке
И светици српску сиротињу.
Знадем добро Љубовића кулу:
Око ње је камена авлија,
У авлији хиљада оваца
Пет стотина мацаских*) волова
И сто суда пчеле пријесједа;
А у кули небројено блага,
И уз њега срма и залози;
Још ако је беглук покунио,
Ту би блага и од више било;
То је благо српске сиротиње
Што је тече знојем крвавијем,
Ђој би могли уздјелити блага,
У црквама уждити каићела
И дароват свете намастире,
Ђе је тужном конак и весеље,
И учинит' дупи задужбину!
Још у бега Златија ђевојка

*) Зеленасте и сијере боје.

Састанак књижевног одјељења 2 14 септ. 1888.

Председник Милош Димитријевић поздравља чланове и позива их, да изберу потпредседника књижевног одјељења на додну дана.

Досадањи предпредседник Новак Рагоњић захваљује се на тој почести и молди, да се у мјесто њега бира ко други, заслужнији од њега.

Бира се на ново једногласно за подпредседника књижевног одјељења Новак Радоњић.

Председник позива, да се избере на додну дана књижевни одбор од десет чланова.

Већином гласова бирају се тајним гласањем у књижевни одбор ови чланови: Јован Грчић, А. Хаџић, др. Илија Огњановић, Стеван Лекић, др. Милан Савић, Андрија М. Матић, Милан А. Јовановић, Сава Петровић, Миша Димитријевић и А. Сандић.

Др. Милан Савић подноси своју оцјену на трагедију у 5 чинова с натписом: „Андрија“, од непознатог писца.

У својој оцјени наводи, да је pjesник узео предмет из историје српске, а из доба првих Неманића. У тој трагедији износи писац борбу велике властеле, независних жупана, против српске државне мисли, да се раскомадани и поцијепани народ споји у једну снажну државу. Пјесник је бистрим оком и сретном руком изабрао предмет за награду, у ком је у првом реду истакнута суштина трагичности, а у завршању сви они моменти, који јунака чине трагичним. Свеопшта идеја, свеопшти заједнички интерес одржали су међан над индивидуалним егзистенцијом, индивидуалном вољом и слободом. Јунак је бранећи своје назоре и начела пао; поремећени поредак дошао је опет у свој коловожат; хармонија влада опет над цијелим. Пјесник је дакле у главном, управо у најглавнијем испунио све што се од њега као драмског пјесника може и мора захтијевати.

Дијалог у тој трагедији са свим одговара предмету; стихови су лијепи јамби; израз им је пун полета, пјеснички. Ваљало би само да пјесник дотјера неке стихове, да измени неке ријечи, које не доликују цијелини, да промијени свршетак трећег чина, четврти чин и свршетак петог чина нешто екрат и нешто преиначи.

На пошљетку напомиње, да би писац ваљало да промијени име својој трагедији, пошто је име Андрија нешто опште, не карактеристично ништа. Могао би писац тој трагедији својој дати име: „Пошљетци независних жупана“, или тако што, што би боље одговарало појму цијелине.

Према свему томе оцјенивач је тога мишљења, да се непознатом писцу трагедије: „Андрија“ а с мотом: „Свако стољеће има своје људе“ одреди награда, која би могла износити до 150 фор.

Члан Јован Грчић, као други оцјенивач, назријевиши у споменутом дјелу врло даровита писца, кога би ваљало на даљ^о

и

и (са сликом). — 2. Ваља да поможемо један другоме. — 3. Учимо се. За децији збор удесио Ј. Иваншевић. — 4. Велики војвода Мирко Петровић Његош. (Свршетак). — 5. То је божија воља. — 6. Мудријаш. — 7. Напртан паун (пјесма са сликом). — 8. Дрво Боабаб (са сликом). — 9. Јермак. Прича из историје од гр. Л. Н. Толстоја. — 10. Не бој се (Пјесма са сликом). — 11. За што? (Пјесма са сликом). — 12. Седам штапића. — 13. У шуми. Од Драгољуба С. Бриџа. — 14. Помажели штапићев? — 15. Нигда немој лагати. (Глоса). Од Н. Николајевића. — 16. Даштања. — Ријешене даштања.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović, Wien, Hernalsger Gürtelstrasse Nr. 9. — „Невен“ чика Јовин лист излази два пут мјесечно на читавом табаку. Цијена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. за Србију и Црну Гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 дин. или 2 фор. и 50 новч. на пола године, и миље се на адресу:

Штампарнија Арса Пајевића у Н. Саду.

Велики Годишњак са библиотеком за народ. Велики српски народни илустровани календар за просту годину 1889. Година 40. Издање српске књишаре и штампарије Браће М. Поповића у Новом Саду. Цијена је са уметнутим листовима за приход и расход 50 новчића.

Уз овај календар иде као уздарје једна лијепна слика арапске св. Мајке Божије.

Други наслов:

Годишњак, велики српски народни илустровани календар за просту годину 1889. која има 365 дана. Власник: Александар Сандић. Уредник: Андрија М. Матић.

Послије календарског и статистичког дијела долази:

Четрдесетогодишњица владавине Њ. Величанства нашег цара и краља Франца Јосифа I. — Одкуда толике болести? — Десет заповиједи за воћаре. — У спомен 900 година, како су Руси примили хришћанску вјеру. — Прави сељак. — Шта се ради код других народа на образовању народа. — О човјеку. (Физиолошке биљешке пок. др. Ђорђа Наташевића). — Пчеларске поуке. — Једна маца нашега народа. (посвећено ратарском сталежу). — Како ћемо западати, његовати и хранити биједу марву. — Календар „Годишњака“ библиотека за народ ради забаве. Стари јастреби. Историјска приповијетка Милана С. Ђуричића. С руског превео Стеван Димитријевић. — Бој на блучу (у Босни). Приближежи Ђорђе Свистић. — Колико је човјеку потребно земље? Скаска Ј. Толстоја. — Гајдашњук. Слика из сеоског живота од В. Милана Марина. — Како је спремао окупио смрт. Народна приповијетка из горње крајине. Приближежи Н. П. Г. — Српске нар. пјесме. Приближежи Лаза Летић.

Многе лијепе слике. Шала и разбига.

Што јој равне до далека нема,
Па да би ми Бог и срећа дала,
Да уграбим Златију ђевојку,
И у Рисан с цуром се поврнем,
Ево вама тврду вјеру давам:
Да ћу, браћо, три стотине друга,
Свакојему скривити доламу:
Од зелене чове венедичке,
А дјела ви од пићара нећу,
Па ве молим да се подигнемо,
Да узалуд часа не губимо!¹⁴
А када га чета разумјела,
Устаде се и ријеч му рече:
„Сад на ноге Властелиновићу!
Свијета' ти образ у дружини:
На бесједи и добру мишљењу!¹⁴
Скочи Тетко на ноге лагане
По срједи узе девердара
За њим Бајо и Ђурко скочеше,
Оврнуше гором и планином,
А за њима три стотин хајдука,
Док се равна поља дохватеше
И кад близу код Загорја били
Љубевића кулу угледали,
Још од зоре не бијаше вида.
Тад се чета лако примакнула
Окодо се куле разредила.
Тетко оде на авлијска врата,
Ал' је на њој стржева капија,
Па не мога отворити врата,
По што рече Пивљанине Бајо:
„Побратиме, Властелиновићу!
Пењимо се један на другога
А ти стани на врх најгорњега,
Па ускочи доље у авлију,
И отвори врата на капији!¹⁴
Оће Тетко, ријеч не чинио,
Па се припе јунак на јунака,
По врх свију Властелиновићу,
Кад се Тетко зида дохватио,
У авлију хитро ускочио.
Тече Тетко у авлију сађе,
На кули се отворише врата
А из куле Мурат излазио;
Иде Турчин авдес узимати,
И у руке носаше имбрика.

А кад Тетко угледа' Мурата
Од уста му мило не бијаше,
Па се сакри за вола плавога
А својеме рече девердара:
„Девердара, мој милиони друже!
Ја од рода неимам никога,
Него тебе и Бога једнога,
Но ме немој вагром преварити,
А за око ми моли' те нећу,
Па ако ми Бог и срећа дадне
Да погубим бега Мурат бега,
И здраво се у Рисан повратим;
Од Бога ти тврду вјеру давам:
Што је на те дрвља и гвоздица,
У златну ћу плецу ожити!¹⁴
На Мурата нишан саставио
Па тад пуцни ватру наложио,
И Турчина згодно погодио:
У повије међу очи двије!
Мртав Мурат паде на авлију,
А Тетко му одрубљено главу,
Па дружини отворио врата.
У авлију убоше хајдуци,
Пола од њих зјван одјавише,
А остали у кулу убоше,
И бијелу кулу похараше
Па је тада огњем запаљаше,
Тад се друштво на траг повратило:
Пјевајући и благо носећи.
А кад свану и ограну сунце
Оде Бајо прегледат' дружину,
Ал' му друга нема најбољега:
Нема Тетка Властелиновића!
Па то каза Капетановићу,
А он њему ријеч бесједио:
„Виће нама Тетко изгорио,
У бијелој Љубевића кули:
Све тражећи несрећну ђевојку!
У ријечи у којој бијаху,
Прармен се је магле отиенуо
Од равна поља широкога,
А из магле јунак испануо,
На лабуду' коњу од мегдана;
Далеко га друштво угледало,
А из ближе лако уопзнало:
Да је лабуд Властелиновића,

рад осеколити, препоручује то дјело за награду, која би могла допријети до своте од 150 фор.

Према овлашћењу скупштинеком а на основу тих оцјена досуђује се непознатом писцу награда од 120 фор. из фонда Јована Наке, с тим, да име трагедији својој промијени.

Послије тога отворило се споменутом дјелу приложено запечаћено писмо, на ком се налазио исти натпис као и на самом дјелу, и видјело се, да је то дјело написао Андрија Гавриловић, предавач на тим називи у Крушевцу.

Награда та издаше се писцу послје извршења уобичајених услова.

Члан др. Милан Савић подноси своју оцјену на шаљиву игру у 3 чина под именом: „Свилени рубак“, коју је на расписану награду поднио Невенко.

У својој оцјени наводи, да у тој шаљивој игри није ништа неприродно, већ сва радња лежи на реалној основи, ма да је гдје гдје нешто мало и карикатурно. Уз то све пристаје складно и спољашњи анафет, којим рачуна та комедија у 3 чина. Све се збива за један дан и на истом мјесту. Положај и особе, које је писац чијег лакоумно довео у сукоб и заплет, рјешава врло смишљено, е је притиснуо неко тајно лице, те се за тим брава и орман отварају сами.

Кад се узме све у обзир, оцјенивач мисли, да „Свилени рубак“ никако није дјело почетника ког, већ за цијело посао извједбане руке, а прије свега еминентног дара за шаљиве игре, ситуације, дијалог.

На основу свега тога предлаже оцјенивач, да се непознатом писцу досуђи награда до 150 фор. за споменуто му дјело.

Други оцјенивач Јован Грчић налази, да је споменута комедија врло занимљива са необично смјелим заплетима, на ипак лаким и убједљивим расчетима. Има у себи радње, живота, досјетке и одиета, смјешних ситуација. Према томе препоручује, да се та шаљива игра награди, али да награда не приђеје 150 фор.

Према тим оцјенама досуђује се под уобичајеним условима непознатом писцу награда од 100 фор. из фонда Јована Наке, на основу овлашћења главне скупштине.

За тим се отворило споменутој шаљивој игри приложено запечаћено писмо, на ком се налазио исти натпис као и на дјелу, и видјело се, да је ту шаљиву игру написао Божидар Борђокић у Сомбору.

Чита се одлука главне скупштине, по којој се одобрава прорачун фонда „Матице Српске“ за годину 1889.

По том прорачуну одређено је:
1.) На награду 200 ф. 2.) На штампарију „Летониса“ 1600 ф. 3.) На библиотеку 200 ф. 4.) На новине и повремене листове 250 ф.

Узима се на знање и равнање. — Чита се одлука главне скупштине, којом се одобрава прорачун о фонду Јована Наке В. С. Милутиновић за годину 1889.

По том прорачуну долази на књижевне награде 1200 фр.

Чита се одлука главне скупштине, по којој се одобрава прорачун о фонду Петра Коњевића за годину 1889.

А на њему Тетко и Златија,
За собом је Тетко утврдио
Да му неби са коња паула,
Три пута је пасом опасан,
А четврти од мача кајинем,
У путу је Тетко ушитоје:
„О Бога ти Златијо Ђевојко!
Бе је вама беже Ибрахиме
Те не скочи сада на хајдуке?¹⁴
А Златија њему одговара:
„О Бога ми хајдука делио!
Отиш'о је да купи бегдуке
Па не скочи зато на хајдуке!¹⁴
Када Тетко у дружини дође,
Он дружини: „Добро јутро“! виче,
Дружина му здрављем прихватила.
Мало пољем напријед пођоше,
Нешто им се даде погледати:
Низ широко поље од Загорја
Ал' се прармен магле подигнуо,
И из магле јунак испануо:
На дорату коњу од мегдана,
Году сабљу држи у рукама,
А све киче грлом бијелијем;
„Стани море, Бајо Пивљанине?
Ако мислиш да си побјегао
Љубевића кад дворе похара,
И зароби Златију Ђевојку,
Одиета се јеси преварио!
Срамота је бјешат' са мегдана,
Него стани, да се огледамо!¹⁴
Дивно га је уопзнао Бајо,
Па дружини ријеч бесједио:
„Ево браћо, Ибрахиме беже,
Бог да знаде добра бити неће.¹⁴
Свој дружини мило за невољу,
Ал' је Тетко поче слободити:
„Небојте се три стотин хајдука
Док је Тетку на рамену главе!¹⁴
Па е лабуда одеједе с ђевојком,
Па клекуо на десно кољено
На девердар бега дочекао.
Ал' је бегу добра срећа била
Е га танка пушка премашила!
Кад Ибрахим у Приморце дође,
Ту десетак осјејече глава!¹⁴

По том прорачуну износе награде за „Књиге за народ“ 900 фор.

Узима се на знање и равнање. Чита се одлука главне скупштине, по којој се предлог члана Пера Понадића упућује књижевном одјељењу на ријешење. Предлог тај гласи: „Да од сад поједине свеске „Летониса“ буду мање а да излазе чешће, а уз то још да свака свеска буде цијелина за себе, у којој ће бити један предмет или више предмета по струкама“.

Издаје се књижевном одбору, да о том предлогу поднесе своје мишљење.

На пошљетку било је говора и о томе, да ли да „Матица Српска“ прослави књижевну педесетогодишњицу Јакова Игњатовића. По како је на пошљетку мали број чланова остао, рјешаваће се о том предмету на првом што дође састанку књижевног одјељења.

II.
Састанак одбора за издавање „Књига за народ“ из задужбине Петра Коњевића 5 (17) септембра 1888.

Били су: Милош Димитријевић, председник, Новак Радоњић, подпредседник, др. Ђорђе Дера, Аркадије Варађанин, Стеван Милованов и секретар А. Хаџић.

А. Варађанин јавља, да „Прича без наслова“ од Јована Марјанског нити је разумљива, нит' је популарно изведена, нити ствар објашњана као што ваља, те је тако не може препоручити.

Према томе мишљењу не прима се споменуто дјело за „Књиге за народ.“

Стеван Милованов и Андрија М. Матић јављају, да су прочитали дјело „О небеским тијелима“, које је по Тучеку превео Ђорђе Глибовићки, и налазе, да се не може примити, јер: 1. предмет није у опште приказан популарно; 2. на много мјеста није писац, а по њему ни преваћач, на чијој се појмовима, које узима у књижи; 3. мјестимце је изведено нејасно и без унутрашње свезе; 4. у дјелу има ствари, које нијесу у органској свези са цијелином; 5. стили је у опште тежак, јер ствар није писцу и преваћачу јасна и позната.

На основу тога мишљења не прима се споменуто дјело за „Књиге за народ.“

Мита Петровић јавља, да је прочитао дјело: „Основи разумној земљорадњи“, од Андрије М. Матића, и налази, да се у том спису говори тако много о стварима теорије, да је то сувишне за популарну књигу. Али ти теоретички дјелови уједино су и муни погрешна. Практичан је дјо боље изражен, али штета са погрешних фундаменталних појмова види се и у њему. И ако се код „Књига за народ“ мора узети неке мјерило-него при оцјенивању списа, који траже награду, ипак оцјенивач не може препоручити споменути спис за „Књиге за народ.“ Без јасних основних појмова о земљодјелској теорији и пракси не да се данас ништа ваљано написати ни у нашој агркултурној књижевности.

Позваће се писац, да дјело своје поправи по примједбама оцјенивачевим и да га последије на ново поднесе.

Јован Максимовић подноси за „Књиге за народ“ Приповијетке Лава Николаје-

А кад виђе Пивљанине Бајо,
Да ће добру изгубити главу,
И он клеку на десно кољено,
А дохвати возену шишану;
А каква је, не остала пушта:
Она ждере итру тученика,
И дванаест зрна од олова,
Па шишани ватру наложио,
А она га добро послушала,
Ибрахима згодно погодила:
На прси му Чову иштетила,
А на плећи пендер отворила.
Проз њега би врана пролећела.
Стаде Ибро климат' низ дората,
А притрча Пивљанине Бајо
Па му згодно одрубљено главу
И узе му коља и оружје.
Тад погину (sic!) браћу сахрањеше
Оплакаше и озаловаше,
Па кренуше низ Херцеговину
Докле Рисну у крајини доше.
Ту су добри пићар подјелили,
Један дио јесу оставили
Слијеноме, ништу и убогу,
Други дио јесу оставили
Сазатоме, ббну и сиротну.
Трећим дјелом подарили црвје,
А четвртим славне намастуре,
Пети чета собом раздјелила
И свакоме дио учинила:
Најгорему на' најбољем другу,
И Тетку је исет *) учинила
А при томе старјешинство дала,
И сувише Златију ђевојку,
А долама узет' му не ниеше.
Добавине и попа и кума,
Покретише Златију ђевојку,
И дивно јој име нађеднуше,
Дивно име китна Анђелија.
Шњома дивни пород породно:
Двије шћери и четири сина,
А да Бог да, све им сретно било! **)

*) Дио.
**) Преп. од Коста Мар. Суботића, у Рисну; а он од једнога гуслаара, херцеговца.

вића Толстоја (8 на броју), које је пре-
вео с руског. Незнатан дио тих прича
изписао је у нас, али у таквој руци, да је
једва, једва остало што од оне топлоте,
којом су писане, а ни мрва од стила и
језика. Приповијетке не изиђу до 5 све-
зака „Књига за народ.“ Преводилац је го-
тов и предговор уз њих написати и моли,
да му се на рачун награде за тај посао
изда до 100 фор.

Секретар препоручује, да се те „При-
повијетке“ примају за „Књиге за народ“,
јер ће оне добро доћи и потпуно задово-
љити оне, којима су у првом реду нами-
јењене — простоме народу, а биће осим
тога и права добит за нашу књижевност,
пошто су саме по себи лијепе и задово-
љне својом простотом, погођеним народ-
ним изражавањем и несумњивом појезијом
својом и образованог читаоца.

Према томе мишљењу примају се
споменуто „Приповијетке“ за „Књиге за
народ“ и преводилцу се одређује у име
награде 10 фор. по штампаном табаку и
на рачун исте издаје му се 100 фор., и
позваће се, да напише и предговор.

Распис награда.

„Матица Српска“ расписује из фонда
Јована Наке В. С. Милушићког за годину
1889 ове награде и тражи да се за њих
напишу:

I. Ова дјела:

1.) Роман, драма или шалива игра,
приповијетка или новела из српског живота.
— Награда 50 до 500 фор. — Рок Петров-
дан 1889. 2.) Књига за народ од зара-
љивих болестима. — Награда од 100 до
300 фор. — Рок Петров дан 1889.

II. За саставке за „Бетонисе“:

1.) Студија, монографија или распра-
ва из српске историје. 2.) Студија или
расправа из српске књижевности. 3.) Сту-
дија или расправа о бројном, привредном
и просвјетном кретању српског народа. 4.)
Земљописна или етнографска расправа или
путопис о српским крајевима и земљама.

Награда је за сваку таку студију,
расправу или монографију од 50 до 150
фор., према величини и вриједности дјела.

Дјела на расписане награде не могу
писци шаљати под својим именом, него
ваља да метну на дјелима својима какав
натпис или знак. Име, презиме, карактер
и мјесто, гдје станује писац, ваља у осо-
битом писму написати, писмо запечатити и
обљежити га оним истим натписом или
знаком, који је споља на самом дјелу.

Само ће се она писма отворити, на
којима је исти натпис или знак, који се
налази и на дјелима, којима се награда
досуђује. Остала ће се писма спалити.

Рукописи се не враћају.

Награда се издаје тек онда, кад пи-
сац поднесе дјело наштампано, осим ако
с „Матицом“ о томе што друго не уговори.

Награда се губи, ако писац не изда
дјело своје на свијет за годину дана, а
међу тим није што друго уговорио.
Писац је дужан од свога награђеног
дјела, кад из штампе изађе, уступити „Ма-
тици“ 25 комада.

Чланци и расправе за „Бетонисе“,
као и награђене новеле и приповијетке
штампају се најприје у „Бетонису“, а по-
слије остаје право и писцу и „Матици“,
да их могу прештампати и посебице.

Према количини преосталог новца
„Матица“ је вољна примати и по вријед-
ности награђивати и друга научна, попу-
ларно-научна и забавна дјела, саставке и
чланке, остављајући писцима на вољу да
могу слободно бирати предмете.

Нарочито се напомиње, да је главна
скупштина овластила књижевно одјељење
и одбор, да могу издати из фонда накиног
награде и оним чланцима и дјелима, која
дођу и мимо расписане награде или која
су већ стигла на се налазе на оцјене, и
то у течају године и прије главне скуп-
штине, ако књижевно одјељење и одбор
пропађу, да приносани саставци заслужују
награде.

Из главне скупштине „Матице Срп-
ске“, у Новоме Саду 31 августа (12 септ.)
1888 г.

„Матица Српска“ расписује из задуж-
бине Јована Остојића и жене му Терезије
за годину 1889 награду од 50 дуката за
дјело:

„О земљорадничким приликама којег
већег краја, у ком наш народ живи“, с ро-
ком до 31 децембра 1880.

Тако исто понавља се и награда од
50 дуката за дјело: „Историја текстилног
завода и његов утицај на културу српског
народ“, с роком до 31 децембра 1889.

Уједно се напомиње да су из ове за-
дужбине с роком до 31 децембра 1888 још
из ласке скупштине расписане ове на-
граде:

1.) „Историја српске књижевности за
школу.“ — Награда 100 дуката. 2.) „Исто-
рија Срба у Угарској од најстаријих вре-
мена до данас.“ — Награда 100 дуката.
3.) Расправа о Буњевцима за „Бетонисе.“
— Награда 100 дуката. 4.) Популарна ес-

тетика за одраслије Српкиње. — Награда
50 дуката.

Дјела на расписане награде не могу
писци шаљати под својим именом, него
ваља да метну на дјелима својима какав
натпис или знак. Име, презиме, карактер
и мјесто, гдје станује писац, ваља у осо-
битом писму написати, писмо запечатити и
обљежити га оним истим натписом или
знаком, који је споља на самом дјелу.

Само ће се она писма отворити, на
којима је исти натпис или знак, који се
налази и на дјелима, којима се награда
досуђује. Остала ће се писма спалити.

Рукописи се не враћају.

Награда се издаје тек онда, кад пи-
сац поднесе дјело наштампано, осим ако
с „Матицом“ о томе што друго не уговори.

Награда се губи, ако писац не изда
дјело своје на свијет за годину дана, а
међу тим није што друго уговорио.

Писац је дужан од свога награђеног
дјела, кад из штампе изађе, уступити „Ма-
тици“ 25 комада.

Награђене расправе штампају се нај-
прије у „Бетонису“ а послје остаје пра-
во и писцу и „Матици“, да их могу преш-
тампати и посебице.

Из главне скупштине „Матице Срп-
ске“, у Новоме Саду 31 августа (12 сеп-
тембра) 1888.

Председник „Матице Српске“:

Милош Димитријевић с.р.

кр. савјетник.

А. Хаџић с.р.

секретар.

ЦРНОГОРСКО ПОМОРСТВО.

Оцињ, 19 септембра. — Ове недеље
имали смо за прве три дана вјетрове од
II. квад. умјерене, море мало узбуњено, а
последња четири дана лијено вријеме и
вјетрове лагушне од I. и IV. квад.

Барометар 85.7.

Доједрише и одједрише:

Траб. црн. „Угурлије“, тон. 36, кап.

А. Бег, из Бојане, крпат, за Трет.

Траб. тур. „Глорија“, тон. 37, кап.

М. Фазли, из Бојане, крпат, за Трет.

Траб. црн. „Каролина“, тон. 15, кап.

М. Али, из Манополи, празан.

Траб. тур. „Хаирлије“, тон. 23, кап.

Д. Мехмет, из Гравозе, празан, за Крв.

Пароб. аус. уг. „Делфино“, тон. 500,

кап. Е. Лева, из Будве, и пошто искрца и

укрца неколико трговине и путника про-

дужи своју пловидбу пут Медове.

Пароб. аус. уг. „Делфино“, тон. 500,

кап. Е. Лева, из Медове, и пошто искрца

и укрца неколико трговине и путника про-

дужи своју пловидбу пут Будве.

Бар, 28 септембра. — Ове недеље
имали смо вјетрове од III. и IV. квад.
кадгод и доста јаке с кшном, грмљавином,
сијевањем и морем узбуњеним.

Барометар који се бијаше снижио на
76, опет се почео повисивати и мислим
по томе да ће вријеме на боље.

Стање температуре Р, 18.

Поред ових неставних времена немамо
бродова у луци само пароброди лојди до-
лазу нам редовно петком и суботом.

Али ако нијесмо имали бродова има-
досмо и а с а морекрјех, два бијаху голема,
на око морали су бити дуги 4 метра. Неки
опет помањи и бројили су се 7 глава.
Иђаху у подлуном реду, обидоше Волонцу
да виде има ли лова на онда кренуше пут
Пунте мрежа да проштегају низ Приморје
Далматинско, Хрватско и Аустрјанско.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Промет домаћих производа у Црној Гори.

Пикшић, 29 септембра 1888.

На данашњем назару биле су разној
трговини цијене ове:

Волови од 150 кила по ф. 25 до 30.
— Краве по ф. 14 до 16. — Брави овчи
по ф. 2 до 3. — Брави кози исто тако. —
Јарад по ф. 1 до 1 и 50 новч. — Јагњад
по 60 н. до ф. 1 и 40 н. — Крмад по ф.
6 до 8. — Крмад ситнија по ф. 3 до 4. —
Кожице јареће по 80 н. — Јагњеће по 40
н. — Сир пољеници кило по 25 н. — Сир
прости, кило по 12 н. — Масло, кило по
70 н. — Скоруи, кило по 40 н. — Жито
руметиново, кило по 7 н. — Брашно
руметиново, кило по 7 н. — Пшеница, кило
по 8 н. — Раж, кило по 7 н. — Јечам,
кило по 6 н. — Кртола, кило по 2 н. —
Дуван у листовима, кило по 45 н. — Дуван
дограм, кило по 37 н. — Восак, кило по
90 н. — Вуна мала, кило по 50 новч.

Разне биљешке.

(Допис „Гласу Црногорца“)

Сан-Франциско, 21 августа.

(Убијца из љубави). — Назад
двје године дана убије из пушке Ал.
Голденсона младу госпођицу Мими Кели
(Mimie Kelly) и то због љубави; јер она
његу не могаше чути ни видјети а он је
непрестано праћаше свуда куд год је хо-
дила. Више пута му је говорила да се
прође ње, да она њега неће. Али он не
могаше да се одустане ње, није крв вода.
Једнога дана на 6 септембра 1886 сретне
је на улици када је ходила из школе, за-
зове је на страну од других дјевојака и
запита је: „Оћеш ли ме узети?“ На то
му она срдито одговори: „Што ти је?
што си луд? Јесам ли ти више пута ка-
зала да те ја не љубим нити ћу те љу-
бити!“ На то он завади револвер из џепа
и убије је те на истом мјесту падне мртва
на земљу. Пошто виђе да је убио и да
не може побјећи народу из шака, побјегне
у суд и рекне да га затворе, да је убио
једну дјевојку на мртво. Полиција га затвори
у тамницу. Но што ћеш видјети: за један
час скупи се млоштво народа пред суд
иштујући убијцу на поље од полиције. За
мало да не продру у суд, да не притече
друга полиција у помоћ и тако рашћерају
народ. Но сјутра дан бијаше још горе.
Пошто се разнесе глас по цијелој вароши
да је убијена млада госп. М. К. скупи се
око суда 12000 душа иштујући убијцу на
поље; но и тада бијаше велики број по-
лиције, скупљени од цијеле вароши Сан-
Франциска. Од њих падне један мртав, а
више рањених и испретучених док су
народ рашћерали. Послије узме суд А.
Голденсона преда се. Суђење је трајало
двје године и више пута био је осуђен
на смрт; но помоћу бранитеља би продужена
његова правда. Може се казати да
је на његовој страни промијењено 200
бранитеља, али му ништа не може. По
ротици га једногласно осуде на вјешала
које се изврши на 14 септембра ове год.
1888. У истоме суду на часу смрти изго-
ворио је осуђеник ове ријечи држећи ве-
лику слику у руци: „Господо! Ја сам убио
ову дјевојку за то јер ми је мила била
и ватрено сам је љубио. Али она мене
увијек мрзаше пак вољедох је убити него
да је други љуби. А сада убијам сам себе“.
Метне конон на врат својом руком и рекне:
„Збогом, Господо!“

А. Голденсон био је вјере жидијоске,
но послје у затвору прами римокатоличку
вјеру. Мими Кели имала је 16 година и
бијаше одвише лијепа и разумна, вјере
римокатоличке.

К. Н. Милишић.

Јавна захвала.

Господин Бајо Гардашевић поклонно
је школи човекој десет књижица милост
нам сијева „Књижица Спаситељка Милена“
за које му у име младежи ове школе јавно
благодарим.

Учитељ Чевски Ј. Вутокић.

Болести сваке врсте особито *живаца, пада-
ња, слабости желуца, зујање и слабост ушну,
глухоте, главобоље, мигрене, Хлороза, и узгош,*
лијече се сигурно наших чувеним разумним начином.
Лијечењем од четири недеље постигли смо најчу-
дноватије успјехе у случајима *сипте, и слабости
плаћа.* Молимо да нам се сасвим повјерљиво пошље
потанко оне болести и да се дода поштанска мар-
ка за одговор.

Officin „Hygiea“ à Breslau II.

(Allemagne).

ОБЈАВА.

Број 524.

Издаје се на јавни инканат кућа
Стане М. Костића, постојећа у овој
вароши до куће Лазара Марковљани-
на и Сава Николина, Зачиранина, и у
улици крајем колског цетињско-ријеч-
ког пута. Кућа је поземљана, тиглом
покривена, дугачка 12³/₈ лаката, са
бијелијерном. Ко би желно исту кућу
купити, нека се пријави овој управи
до 8 новембра ов. год.

Цетиње, 23 августа 1888.

Управитељ вароши Цетиња:

Ђ. ВУКОТИЋ.

Употријебљене поштанске марке
црногорске и друге купујем:
Ad. Lohmann in Pinneberg in
Holstein (Germany).
(2—3).

ОГЛАСИ.

GRANDS MAGASINS DU
Printemps

NOUVEAUTÉS

Demander

Le **MAGNIFIQUE ALBUM ILLUSTRÉ** renfermant
554 gravures inédites de Robès, Confections,
Articles pour toilettes de Dames et Enfants,
Vêtements pour Hommes, etc., ainsi que la
nomenclature de tous les tissus en Soieries,
Lainages, Indiennes, Toiles, etc. etc., qui

Vient de Paraître.

L'envoi en est fait **GRATIS ET FRANCO** contre
demande affranchie, adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie
à Paris.

Sont également envoyés **franco** les échantil-
lons de tous les tissus composant les immen-
ses assortiments du **PRINTemps**. (Bien spécifier
les genres et prix.)

Tout achat à partir de **25 fr.** est expédié
franco de port jusqu'à la frontière. A partir de
50 francs, toute commande pouvant être expé-
diée en un **Colis Postal**, est envoyée franco
jusqu'à destination.

ОПШТА АГЕНЦИЈА

C. M. MÜLLER;

Hatton Chambers, Hatton Garden,
London, E. C.

Прима се представништва знатних и поузда-
них трг. кућа у свакој врсти трговине. Пошљања,
куповања и продаје по наредби.
Знатна стовариштва претворена су у интелекту
задргу.

СВЕЗЕ ПРВЕ ВРСТЕ.

1—30

(ЏЕМС МАЈЛС)

JAMES MILES & SON,

61, Farringdon road, 61,
London, E. C.

Непосредан увоз умјетничке робе, слика, па-
совира, часовника (сахатова) сваке врсте, ковина
од сребра, злата и туча, драгога камења, порцулана,
судова (керамике), цуца, рукавица, четака, и т.д. и т.д.

Услуге се нуде поузданим кућама.

1—30

ОГЛАС.

Купујем поштанске марке црно-
горске, употријебљене. Ко их има на
продају, молим да ми пошље своју по-
пуну са свијем условима.

R. Müldner

Д. Тузла (Босна).

**САМО ЗА 50 НОВЧИЋА МЈЕ-
СЕЧНО МОГУ СЕ ДОБИТИ** друштва
италијанског Црвеног Крста ду-
тријски биљети, зајамчени Њи-
ховим Величанствима Краљем и
Краљицом краљевине Италије.
Главни добитци 100.000, 50.000,
35.000, 30.000, 20.000, 15.000 и
4.000 2.000 италијанских лира.
Сваки биљет мора добити Играње
је 1 фебруара, 1 маја, 1 августа
и 1 новембра.
Четврто играње 1 новембра,
препоручује се купцима.
Цетиње, 1888.
Репрезентант Карло Ђиљен.

**ПОТОЊЕ ДВИЈЕ
НЕДЕЉЕ
ОД ЦРНЕ.**